

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIX. — Wydana i rozesłana dnia 6 czerwca 1883.

87.

Ustawa z dnia 24 maja 1883,

o c. k. obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, dopełniająca postanowień ustawy o służbie wojskowej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

§. 1.

C. k. obrona krajowa uzupełnia się według postanowień ustawy o służbie wojskowej (§§. 15 i 32 u. o s. w.).

Ilość najmniejszą uzupełnienia wymierzyć należy podług tego, jaka ilość roczna będzie potrzebna do uzupełnienia wojsk obrony krajowej (piechoty i jazdy), iżby na rzeczywistej stopie wojennej wynosiły najmniej 138.000 ludzi (z wyłączeniem Tyrolu i Vorarlbergu).

Organizacyj obrony krajowej ustanawia Cesarz.

§. 2.

Pobierający płace, tudzież żołnierze i podoficerowie szczególnych broni, oddziałów i zakładów, z wojska do obrony krajowej przeniesieni, mogą być w razie wojny użyci w miarę potrzeby do wzmocenienia odpowiednich broni, oddziałów i zakładów wojska, gdy rezerwy tychże zostały powołane i jeżeli nastąpiło powołanie i uruchomienie całej obrony krajowej (§. 19).

Toż samo obowiązuje także w razie częściowego powołania i uruchomienia obrony krajowej (§. 19) pobierających płace, tudzież żołnierzy i podoficerów przerzeczonych kategorii, którzy należą do części obrony krajowej, mającej być powołana.

§. 3.

Od wstępujących do obrony krajowej wymaga się:

- a) aby byli obywatelami królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych;
- b) aby mieli potrzebną zdolność umysłową i fizyczną.

Od wstąpienia jako ochotnicy (§. 15 c, u. o s. w.) wyklucza się tych, którzy w skutek ciężacego na nich wyroku sądowo-karnego nie używają w zupełności praw obywatelskich.

Małoletni, którzy chcąc wstąpić dobrowolnie, winni otrzymać od ojca lub opiekuna pozwolenie.

§. 4.

Do utrzymywania wykazów pocztu i ewidencyi, do zarządzania zapasami magazynowymi, do pośredniczenia w uruchomieniu, tudzież do kształcenia rekrutów bezpośrednio wcielonych (§. 6) jak niemniej tych, którzy mają być do ćwiczeń wojskowych powoływani (§. 7), zostawiane będą u obrony krajowej w pokoju osady oficerów, podoficerów i żołnierzy jako stałe kadry, którym stanowiska wyznaczać będzie Cesarz na wniosek Ministra obrony krajowej.

§. 5.

W czasie pokoju, wszystkie osoby do związku obrony krajowej należące, prócz tych, które pełnią czynną służbę u Władz obrony krajowej, w kadrach obrony krajowej i w zakładach obrony krajowej, oddawać się mogą swoim zajęciom obywatelskim, z wyjątkiem tego czasu, w którym mają brać udział w kształceniu, w peryodycznych ćwiczeniach wojskowych i w zgromadzeniach kontrolnych (raportach głównych).

Poczet żołnierzy i podoficerów utrzymywać się mający w linii w czasie pokoju, z wyjątkiem sierżantów powiatowych i rusznikarzy, pokrywać należy przedewszystkiem zgłaszającymi się ochotnikami, odpowiednio zdatnymi; gdy zaś niema ich tylu ilu potrzeba, uzupełniać należy ilość tychże przez wciaganie i zajmowanie wcielonych bezpośrednio do obrony krajowej, jednakże tylko w ciągu pierwszego roku służby i z jak największymi względami na ich stosunki rodzinne i zarobkowe.

Rok, który osoby z pocztu żołnierzy i podficerów wysłużą w taki sposób w kadrze, policzony im będzie za dwa lata powinności służbowej.

Podoficerom, którzy wysłużywszy rok jeden służby liniowej w czasie pokoju, albo, wysłużywszy lata powinności służby wojskowej, służyć będą nadal czynnie w obronie krajowej na podstawie przyjętego dobrowolnie zobowiązania, ten dalszy czas, w czynnej służbie spędzony, policzony będzie podwójnie na lata służby w obronie krajowej.

§. 6.

Rekruci wcieleni do obrony krajowej będą kształceni a mianowicie rekruci wojsk pieszych, przez ósm tygodni, rekruci strzelców konnych, tudzież żołnierze i podoficerowie przeznaczyć się mający do kadrów konnicy, przez trzy miesiące.

§. 7.

Ćwiczenia wojskowe peryodyczne obrony krajowej trwają za każdym razem aż do czterech tygodni i odbywają się nie w czasie żniwa.

Do czasu ćwiczeń nie wlicza się czasu potrzebnego do uzbrojenia i rozbrojenia wynoszącego po jednym dniu.

Do ćwiczeń wojskowych, aż do powyższego przeciagu czasu, pociągani być mogą nieczynni oficerowie obrony krajowej i aspiranci na oficerów w miarę potrzeby a zresztą wszyscy do obrony krajowej należący, w stanie nieczynnym

wojsk obrony krajowej zostający, ile tylko można ze względem na stosunki ich pobytu, tyle razy, aby czas wszystkich ćwiczeń peryodycznych, w ciągu całej służby w obronie krajowej nie przenosił ogółem 24 tygodnie dla wcielonych bezpośrednio do obrony krajowej a cztery tygodnie dla tych, którzy wysłużywszy lata służby wojskowej, przeniesieni zostali z rezerwy do obrony krajowej.

Obwieszczenie podające do wiadomości, które poczty współzacieżnych mają być powołane do ćwiczeń wojskowych peryodycznych, wydawać należy najpóźniej aż do końca roku poprzedzającego powołania.

Oficerowie w stanie nieczynnym pociągani być mogą w razie potrzeby także do wszelkich innych czynności służbowych, które wynosić mają ogółem aż do czterech tygodni rocznie z wliczeniem ćwiczeń wojskowych.

Pierwsze ćwiczenie wojskowe wcielonych bezpośrednio do obrony krajowej odbyć się może niezwłocznie po pierwszym wykształceniu (§. 6).

W ciągu ćwiczeń wojskowych wojska obrony krajowej mają naprzemian brać także udział w większych ćwiczeniach wojska stałego.

Jeżeli z jakiekolwiek przyczyny nie odbędzie się jedno z ćwiczeń wojskowych rezerwy lub obrony krajowej ustawą przewidzianych, odbyć się może później, jednakże nie wolno pociągać dwa razy w tym samym roku do ćwiczenia wojskowego.

§. 8.

Dla należących do obrony krajowej, nie pociąganych do ćwiczeń wojskowych, odbywają się co rok nie w czasie żniwa, zgromadzenia kontrolne (raporty główne), które jednak nie powinny zajmować więcej nad dzień jeden.

Zgromadzenia kontrolne dla żołnierzy i podoficerów obrony krajowej odbywają się zwyczajnie w siedzibie rządowej Władzy administracyjnej powiatowej miejsca zamieszkania, albo też w miejscu, które dla większej części powołanych nie leży dalej, niż siedziba rządowej Władzy administracyjnej powiatowej.

Tym, którzy czasowo są nieobecni w miejscu zamieszkania, dozwolić należy na ich prośbę, iżby powinności stawienia się na zgromadzeniu kontrolnem dopełnili w najbliższym miejscu zgromadzenia kontrolnego.

§. 9.

Korpus oficerów obrony krajowej tworzy się i uzupełnia:

- a) przez przechodzenie oficerów czynnych z wojska stałego;
- b) przez wcielanie oficerów rezerwy, którzy wysłużyli całkiem powinność służbową w wojsku stałem;
- c) przez przyjmowanie oficerów wojska stałego będących na emeryturze lub w stosunku „nieczynności”;
- d) przez przyjmowanie osób, nie podlegających powinności służbowej, które starają się o stopień oficerski i są do niego całkiem uzdolnione;
- e) przez posuwanie na wyższe stopnie w obronie krajowej podług zasad przyjętych w wojsku stałem.

§. 10.

Należący do obrony krajowej, zostają pod względem stopni na równi z należącymi do wojska stałego; w razie równości stopnia, należący do wojska stałego mają pierwszeństwo przed należącymi do obrony krajowej.

§. 11.

Język komendy w obronie krajowej jest na całym obszarze królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych ten sam co w wojsku stałem.

Ogólne odznaki służbowe i stopniowe, rynsztunki i uzbrojenie, przepisy dotyczące się służby i mustry w obronie krajowej, odpowiadając mają tym, które są zaprowadzone w wojsku stałem.

§. 12.

Pobierający płacę, tudzież żołnierze i podoficerowie obrony krajowej mają tylko w ciągu pełnienia służby prawo do płac, które w czasie pokoju, pogotowia i wojny są takie same jak w wojsku stałem.

Dla sierżantów powiatowych, ustanowionych do utrzymywania w ewidencji nieczynnych żołnierzy i podoficerów wojska stałego i obrony krajowej, wymierza się płacę w kwocie 600 zł. rocznie. Oprócz tego za czas, który wysłużyli jako sierżanci powiatowi, zanim ustawa niniejsza nabyła mocy obowiązującej, lub później, pobierać będą dodatek z tytułu starszeństwa, który po upływie piętego roku służby wymierza się w kwocie 100 zł., po upływie dziesiątego roku służby w kwocie 200 zł. a po upływie piętnastego roku służby w kwocie 300 zł. rocznie.

Dodatek na mieszkanie wyznaczany będzie sierżantom powiatowym według przepisów istniejących dla wojska stałego w wymiarze XII klasy dyet.

§. 13.

Osoby należące do obrony krajowej mają prawo do zaopatrzenia według przepisów ustawy, której to jest przedmiotem.

Dobrodziejstwa zaprowadzone w wojsku stałem pod względem zaopatrzenia wdów i sierót, są także udziałem osieroconych po należących do obrony krajowej.

Do wdów i sierót po sierżantach powiatowych stosowane będą przepisy, dotyczące się zaopatrzenia funkcjonariuszów służby rządowej cywilnej.

§. 14.

Suma kosztów obrony krajowej, obejmująca oraz większe place emerytowanych oficerów w ciągu pełnienia służby, obciąża w czasie pokoju budżet Ministra obrony krajowej; te zaś koszta, które powstają przez uruchomienie i użycie obrony krajowej do celów wojennych, pokrywane będą dotacją wspólnego Ministra wojny.

§. 15.

W celu utrzymywania ewidencji, należący do obrony krajowej obowiązani są uwiadomić ustnie lub pisemnie o każdej zmianie swego stałego pobytu oddział ewidencji obrony krajowej (sierżanta powiatowego), do którego należą i ten, do którego okręgu się udają.

§. 16.

Należący do obrony krajowej, którzy, gdy będą do ćwiczeń wojskowych lub do pełnienia służby powołani, nie stawią się w przeciagu wyznaczonego terminu, karani będą, jeżeli nieobecności swojej nie usprawiedliwią zupełnie, aresztem od jednego tygodnia aż do trzech miesięcy, za trzecim zaś razem, a w czasie wojny już za pierwszym razem, oddawani będą pod sąd wojenny.

Posiadanie stopnia stanowi w takim przypadku okoliczność obciążającą.

§. 17.

Wszelkie sprawy obrony krajowej należą do zakresu działania Ministra obrony krajowej, który we względzie tychże zdaje relacyje Cesarzowi.

Minister obrony krajowej wydaje rozporządzenia swoje do Władz, oddziałów i zakładów obrony krajowej za pośrednictwem dowódców naczelných i tą samą drogą odbiera ich referaty służbowe.

§. 18.

Do naczelnego dowódcy obrony krajowej należy w czasie pokoju:

1. kierownictwo naczelnne wykształceniem wojskowem;
2. czuwanie nad karnością;
3. dozór nad kadrami i oddziałami, jakoteż
4. nad zapasami wojennemi;

5. wykonywanie władzy sądowej wojskowej nad należącymi do obrony krajowej, tejże władzy podlegajacymi, jakoteż władzy porządkowo-karnej nad oficerami, podoficerami i żołnierzami czynną służbę pełniącymi;

6. wydawanie opinii w sprawach osobistych oficerów.

W sprawach swego zakresu działania może rozrządzać władzami i wojskami obrony krajowej, ale jest obowiązany o ważniejszych zarządzeniach uwiadomić jednocześnie Ministra obrony krajowej.

§. 19.

Całą obronę krajową lub jej część powołuje się i uruchomia w razie potrzeby do celów wskazanych w §. 8 ustawy o służbie wojskowej, tylko na rozkaz Cesarza, kontrasygnowany przez odpowiedzialnego Ministra obrony krajowej.

W razie wojny, obrona krajowa może być wyjątkowo użyta także poza obrębem wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, do czego jednak potrzebna jest osobna ustawa państwa. Gdyby atoli zwłoka miała sprowadzić niebezpieczeństwo, użycie obrony krajowej poza obrębem rzeczonych królestw i krajów zarządzone być może przez Cesarza pod odpowiedzialność Rządu z warunkiem uwiadomienia później Rady państwa, w celu uzyskania zatwierdzenia.

§. 20.

Ustawa niniejsza, z której wydaniem tracą moc swoje przepisy ustaw z dnia 13 maja 1869, 1 lipca 1872 i 14 maja 1875 o obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, nabywa mocy zaraz po ogłoszeniu a wykonanie jej porucza się Ministrowi obrony krajowej.

Schönbrunn, dnia 24 maja 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Welsersheimb r. w.

88.

Ustawa z dnia 24 maja 1883,

o wyznaczeniu dotacji dodatkowej do preliminarza ministerstwa obrony krajowej na rok 1883.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowię co następuje:

Artykuł I.

Na pokrycie nieprzewidzianych w preliminarzu ministerstwa obrony krajowej na rok 1883 wydatków na wystawienie kadrów trzech pułków jazdy obrony krajowej, wyznacza się dotację dodatkową w sumie 48.470 zł.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza nabywa mocy razem z ustawą o obronie krajowej królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Wykonanie onejże porucza się Ministrowi obrony krajowej i Ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 24 maja 1883.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Welsersheimb r. w.

Dunajewski r. w.

89.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 31 maja 1883,

tyczące się oznaczania towarów, do których ma być stosowane rozporządzenie cesarskie z dnia 18 stycznia 1852 (wymierzanie kar za defraudację podług wartości towarów).

Postanowienie zawarte w rozporządzeniu cesarskim z dnia 18 stycznia 1852 (Dz. u. p. Nr. 21) przepisujące, aby w przypadkach, w których dopuszczono się lub dopuścić się usiłowało przemytnictwa niektórych towarów albo jednego z ciężkich przekroczeń defraudacyjnych, wzmiankowanych w ustawie karnej z dnia 11 lipca 1835 (Część I, rozdział 10, 13 i 14), wymierzana była kara pieniężna podług wartości przedmiotu przekroczenia, stosowane być ma ze wzgledem na nowy podział towarów w Taryfie głównej z dnia 25 maja 1882 (Dz. u. p. Nr. 47) do towarów następujących numerów Taryfy: 132 towary bawełniane najprzedejjsze, tiule, towary w połączeniu z nitkami metalowemi; 133 towary tkackie bawełniane haftowane; 161 towary wełniane: szale i tkaniny w rodzaju szalów, koronki, towary tkackie haftowane, towary w połączeniu z nitkami metalowemi; 168 towary jedwabne: blondyny, koronki, towary jedwabne haftowane lub z nitkami metalowemi; 169 towary całe jedwabne; 170 towary półjedwabne; 171 kwiaty sztuczne itp. pióra do stroju itd.; 172 części składowe kwiatów sztucznych; 173 kapelusze męskie jedwabne i z materyi wszelkiego rodzaju, kapelusze składane także garnirowane; 174 kapelusze męskie pilśniowe także garniowane; 175 a), b) i c) kapelusze szczegółowo nie wymienione, nie garniowane, garniowane, przystrojone; tudzież towary numeru 176 Taryfy odzież, bielizna i stroje szczegółowo nie wymienione, których główną częścią składową są towary 132, 133, 161, 168, 169 i 170 numeru Taryfy, nakoniec do towarów 307 i 308 numeru Taryfy, towary galanterystyczne najprzedejjsze, 309, 310 i 311, lit. a, towary galanterystyczne przednie.

Dunajewski r. w.